

Asia: VN/13193/2025

Lausuntopyyntö: luonnos valtioneuvoston asetukseksi vesihuollosta

Lausunnonantajan lausunto

1 § Soveltamisala

-

2 § Kunnan vesihuoltosuunnitelman sisältö

Kunnan vesihuoltosuunnitelma on tervetullut lisäys kunnan vesihuoltoa koskevaan järjestämisvastuuseen. Oulun Vesi haluaa tässä yhteydessä kertoa, että Oulussa on laadittu kunnan vesihuoltosuunnitelmaa aiemmassa lainsäädännössä vastannutta vesihuollon kehittämissuunnitelmaa vaikka se aiemmassa lakiuudistuksessa poistuikin lainsäädännöstä. Viimeisin Oulun vesihuollon kehittämissuunnitelma on hyväksytty tammikuussa 2025.

Perustelutekstissä on kirjattu laajemmin kunnan vesihuoltosuunnitelman sisältövaatimuksista kuin varsinaisessa pykälätekstissä ja olisi syytä harkita, että asetustekstiin lisättäisiin osa perustelutekstin tarkennuksista. Asetustekstiin olisi hyvä ainakin lisätä, että suunnitelmassa tulee esittää kunnan alueella olevien vesihuoltolaitosten nykyiset ja suunnitellut toiminta-alueet.

Suunnitelmaan sisällytettävät kuvaukset kunnan vesihuollon omistajapolitiikasta ja omistajaohjauksen järjestämisestä, samoin kuin selvitys siitä, mitkä viranomaiset kunnassa vastaavat vesihuollon kehittämisestä ja järjestämisestä, selkiyttävät näkemyksemme mukaan vesihuollon kehittämisen ja järjestämisen vastuita.

3 § Omaisuudenhallintasuunnitelman sisältö ja ajan tasalla pitäminen

Omaisuudenhallintasuunnitelma on hyvä ja tarpeellinen lisäys lainsäädäntöön ja se yhdenmukaistaa alan käytäntöjä.

Kuntotutkimussuunnitelmassa ja kunnossapitosuunnitelmassa esitettävä tieto vesihuolto-omaisuudesta on osin salassapidettävää ja se on voitava esittää yleispiirteisesti eli yhteenvetona tarkemmista suunnitelmista.

investointisuunnitelman yhteenvedon ja taloussuunnitelman suunnitteluajanteeksi on esitetty 20 vuotta, mikä vaikuttaa varsin pitkältä jaksolta ottaen huomioon toimintaympäristön muutokset ja nykyiset suunnittelukäytänteet. Oulun Vesi ehdottaa suunnittelujakson lyhentämistä 10 vuoteen, joka on lähempänä nykyisiä kuntien ja vesihuoltolaitosten käytänteitä ja jonka ennustettavuus on vielä kohtuullisella tasolla.

Ehdotettu omaisuudenhallintasuunnitelman tarkistamisväli on tarpeettoman lyhyt. Ehdotamme 3 momentin muutettavaksi seuraavasti:

"Omaisuudenhallintasuunnitelma tarkistetaan ja tarvittavilta osin päivitetään tarpeen mukaan ja vähintään kolmen vuoden välein."

Oulun Vesi pitää hyvänä pykälän 1. momentin 4) kohdan kirjausta, jonka mukaan suunnitelma sisältää tiedon mahdollisesta omistajalle maksettavasta tuotosta ja toimintaan saaduista tuista. Tämä lisää ennustettavuutta vesihuoltolaitoksen talouteen.

4 § Varautumissuunnitelman sisältö

1 momentin kohdassa 3 kuvataan keskeisten ja kriittisten asiakkaiden vesihuoltopalveluja. Termit keskeinen ja kriittinen asiakas tulisi määritellä tarkemmin. Kriittisten ja keskeisten asiakkaiden osalta häiriötilanteissa sovellettavat käytännöt kuvataan vesihuoltolaitoksen näiden asiakkaiden kanssa tekemissä sopimuksissa.

5 § Vesihuoltolaitoksen toiminta palveluiden turvaamiseksi

Pykälätekstissä tai vähintään perusteluissa tulisi tunnistaa mahdollisuus varautua myös muodostamalla ja ylläpitämällä laitoksen omaa tai laitosten yhteistä kriittisten materiaalien varastoa vähintäänkin osittaisena vaihtoehtona alihankintasopimuksille.

6 § Vesihuollon poikkeamasta ilmoittaminen

Vesihuollon poikkeama on syytä määritellä tarkemmin.

Häiriön laajuus ei yksin määritä häiriön merkittävyyttä. Esimerkiksi häiriön kesto ja siitä aiheutuva terveydellinen vaara ovat merkittävyyden tulkinnan kannalta olennaisia tekijöitä.

7 § Asiakkaalle toimitettavat tiedot

Asetusluonnoksessa mainittu tietojen toimitustapa "muulla tavalla" pitäisi perustelutekstissä kuvata niin, että se mahdollistaa tietojen toimittamisen sähköisen asiakasportaalin kautta. Useimmilla suurilla ja keskisuurilla vesihuoltolaitoksilla on jo näitä sähköisiä on-line palveluja käytössä ja niiden käyttö yleistyy koko ajan. Niiden avulla asiakkaat voivat seurata kulutustaan ja laskutustaan lähes reaaliajassa.

8 § Tietojen välittäminen talousveden loppukäyttäjälle

-

9 § Vesihuoltolaitoksen toimintakertomuksessa kuvattavat tunnusluvut

Jos asiakasmäärällä tarkoitetaan asukasmäärää, on se useimmilla laitoksilla vaikeasti selvitettävä tunnusluku, koska asukasmäärä ei selviä laitoksen asiakastietojärjestelmästä. Vesihuoltolaitoksen liittymien määrä on kaikilla laitoksilla tiedossa ja se olisi käytännöllisempi tunnusluku.

Laskuttamattoman veden määrän lisäksi olisi hyvä ilmoittaa myös laskuttamattoman veden määrä prosentteina, koska se on määrää kuvaavampi tunnusluku.

10 § Vesihuollon tietojärjestelmään toimitettavat tiedot

Asetusluonnoksen 10 §:n 3 momentin muotoilu kuluttajien valituksien määrällisestä raportoinnista on haasteellinen vesihuoltolaitoksen kannalta.

Haasteellista on se, mitä kaikkea valituksiksi lasketaan (esim. veden laatu, paine, laskutusasiat, häiriöilmoitukset). Mukaan voi lisäksi päätyä tapauksia, jotka eivät liity laitoksen vastuulle (esim. kiinteistön omat järjestelmät). Epäselvää on myös lasketaanko suulliset valitukset vai vain kirjalliset. Reklamaatioiden tilastointiin olisikin hyvä saada kirjallista ohjeistusta, jotta raportointi olisi mahdollisimman yhdenmukaista. Laitoksilla ei yleensä eritellä kuluttajien ja ei-kuluttajien valituksia, joten olisi selkeämpää käyttää termiä asiakkaiden valitusten määrä.

Liitteet 1, 2 ja 3

-

Muu palaute asetustaloukseen

-

Hiltula Juha
Oulun Vesi - Liikelaitoksen johtaja